

ΝΗΣΙΩΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΤΟΥ ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Η ΧΑΜΕΝΗ ΠΑΡΤΙΑ

Τό γυαλό, γυαλό, φραόκια κυνηγώ!

'Ακουγότανε κάθε πρωί άργό, γλυκύ και μαλακό τό θαλασσινό τραγούδι τόν Καπετάν Σκαριού, που κατέβαινε πηγαινόντας στά «παράγáδια».

Παλιός ναυτικός, θαλασσομάχος, σκληροκέφαλος, όπως όλοι οι γέρω ναυτικοί, φτωχός και μα-ραμένος. — Από μιά ολόκληρη ζωή, που την στραγγίσε, στα-γόνα προς σταγόνα, άπάνω στην πικρή την θάλασσα, δεν του ά-πέμεινε τίποτε άλλο, τώρα που τραβήχτηκε ερημος και μόνος στο νησί, παρά τό «φάρμακο» και τό «χαριά» στο καφενείο. — Τό ένα ή ζωή του, τό άλλο ή φτώχεια του και τό δυό μαζί τό «βίος» και ή συντροφιά του.

— Τό γυαλό, γυαλό, φραόκια κυνηγώ!

— 'Ας είν' καλά ή «γαλανή»! Και ή «γαλανή» του έδινε άρκετά, σαν παλιά έρωμένη του, που τόν ψυχοπονούσε και τόν συντηρούσε.

Κοσμογυρισμένος, ταξειδευμένος σε στεριές, σε χώρες και σε πολιτείες... Πόσα είχε νά διηγηθί με της πρωτότυπες έκφράσεις του, με τό ύφος του τό ναυτικό.

— Νά δης πόλεις, μορέ, έλεγε, να δης θάλασσες, να δης λιμάνια, να δης κόσμο και καίκια, ανθρώπους και θαλασσινά. Μπαρμπούνια από δω κατακόκκινα, μέγáλα σαν καρπούζια, ζείλια βαμμένα páρα πέρα, χέλια από κει, δεσποινίδες από δω, συναγίδες από κει, ζωντοχί-ρες από τό ένα μέρος, παλαμίδες από τό άλλο, ροφούς δεξιά, άξιωματικούς άριστερά, χτυπόδια από δω, περιπο-λίες από κει, γλώσσες και μουρούρες δώθεν, γυναίκες και κορίτσια κειθεν, καλαμάρια από δω, καθηγητές με ψηλά καπέλλα από εκεί, πίνες, δίφες, έμπόρους, δελφί-νια, παπαφλόρους, σαλάχια, βραύονα, σκυλόψαρα, Ρω-μηνούς, στρείδια, γορές, μίδια, γαίδουροπόδαρα, μαού-νες και άμάκια...

'Εκεί να δης κόμο και ντουιά. — 'Οχι δώ πέ-ρα, στο νησί μας! Μιά κολλιτάδια στην άκρη της οίρας του κόρμον... Και λέμε πως κáτι είμαστε και μεεις... Κά-νομα τόν χαμκόσο!... 'Εμεις που δεν μας ξέρουν οι άν-θρώποι, έδώ που μας λημονήσε κι' ό Θεός ακόμα...

Κάποτε θελήσαν να τόν παντρέψουν με τή Μανταλενιά της Φανής. 'Ενα κοριτσάκι μελαχρόνι και νόστιμο σαν την έλιά που κολυμπάει στο λάδι!... 'Αλλά «σουσουράδα» τού διαόλου. — 'Ηθελε τούς φοιητές—είχε δυό τό νησι—και τόν ένομοτάρχη. — Τούς ναυτικούς τί να τούς έκανε!

— Άδτοι είνε, έλεγε, «παστεμένοι» από τή θάλασσα σαν κοληοί στη σαλαμούρα!... Και έπειτα λείπουν όλο τόν καιρό!...

'Η μάνα της τή μάλωνα, έσκύλλιαζε μαζί της, πως δεν της έβγαζε τό μάτια της!

— Μωρή να μη θές τόν Καπετάνιο!... 'Αφεντάνθρωπο, με σκούνα και με σπίτι!...

Και συνεβούλευε, παρακα-λούσε, κέκλαιγε και páλιν θύ-μωνε και άναβε, και της ερχό-ταν να την σχίση έτσι, κοι-μάτια να την κάμη, σαν σαρ-δέλλα να την σχίση, σαν σαρ-δέλλα!...

— Τάμαθα! Τάμαθα, βρω-μα. Αί! 'Φοιητές μου θέλεις! 'Αχ μωρή... Φοιητές; — Μά μάνα... — Με ρεζίλεψες στον κό-μο και δεν έχω μάτια για να βγω..... 'Ακούς ή σκύλλα νάχη έρωτες με τό λιμνονιότο... χάτηκαν μωρή... οι ναυτικοί!... 'Αν δεν έχάθηκαν οι άλλοι ναυτικοί, ό Καπετάν Σκαριός

— Χαθήκαν μωρή οι ναυτικοί!...

εχάθησε για τήν Μανταλενιά, κι' ή Μανταλενιά για τόν Καπετάν Σκαριό... Από τότε ούτε αυτός έκείφθηκε να παντρευτή, ούτε καμιά του προέβησαν.

Τόν πήρε μία «σώγαμπρο» ή θάλασσα, ως που τόν έφαγε στο τέλος. — Τού κατάπιε γεάτα, πλούτη, σκούνες, σουμραγιές, άστριες τά μαλλιά του, σαν ένα κομμάτι τών άφρών της, και τόν έπέταξε μιά μέ-ρα «κόπελο» τού γυαλού, διαμένο και γυμνό στη παραλία τού νησιού του!

Τόν πήρε σόγαμπρο ή θάλασσα.

Τό γυαλό, γυαλό, φραόκια κυνηγώ! Τώρα του μέιναν τά φραόκια τού γυαλού που τούδινε, στα παραγáδια του εκείνη, ή άπιστη, ή άγέραστη και ή άχόραστη και τό «χαριά» τού καφενείου. 'Η πρέφα, τό σκαμπίλι τό πικέτο και ίδιοσ τό τρίομο...

Μόνον εκεί άλλαζε τό τραγούδι του, με ένα λό-γιο χαρτοπαικτικό:

'Η πρέφα θέλει ύπομονή και τό πικέτο τάχη...

Στά χαριά, έπαψε με τό μούτρα... Δεν έπαψε για συμφέρον τις περισσότερες φορές παρά για τό φιλότιμο. Τό φιλότιμο της τέχνης, αυτός που βαρβαλίκεψε τή θάλασσα τή μάθησ και φροκί του-ναισομένη πως ν' άρίστη να τόν πάρουν «άλλά κάπα» οι δασκάλοι!

Γιατί τακτικό συμπακτικόσ του ήσαν οι δυό δασκάλοι τού νησιού και ό Στρατής ό 'Αλμπουρος, παλιός κι' έκείνος καπετάνιος, θαλασσομάχος, θαλασσόκλος, ζαφρομένος από τής φορτουίνες της τύχης και της θάλασσας εις την άκτι!... 'Αφεντάνθρωπος παλιός... Συντροφικά αυτός, με τόν Στρατή τόν 'Αλμπουρο, από τή μιά μεριά, πάντα μαζί, οι δυό δασκάλοι από την άλλη. — 'Η μάχη δασκαλοναυτική, τά παραγγέλματα άνάλογο τών δυό πα-ρατάσεων, τών δυό «καταστάσεων», τών δυό τούτταν κο-σμων!...

— Μάινα ρήγα μαστούνη, καπετάν Στρατή! — 'Ορτάσιος από τό «κομοδί» και τράβα τό «τρι-όμο».

— Ρήγα ροκαλοφόρο, ύποδεικνυε ό δάσκαλος στο σύν-τροφο του.

Κι' έκείνος έβριχνε τόν Ρήγα μαστούνι.

— Άγάντα! φώναζε ό Καπετάν Σκαριός και χτυπούσε τό Ρήγα με τόν άσο.

'Όλο τό πληθωρον τού καφενείου, μαζεύταν γύρω τους, και τό ενδιαφέρον ήταν γενικόσ, τις λεπτομέρειες τού παιγνιδιού της διηγονόουσας κατόπιν και πάντα νικη-ται οι' δυό καπετανοί από τό παιγνίδι έβγαιναν, με τά φέσια τους στροβά και σεριμένα τά μουστάκια!...

— 'Ε παιδιά είναι και μαθαίνουνε, έλεγαν πειρακτικά για τούς δασκάλους.

Και οι δασκάλοι, μοχθίζοντας —πάντα συναχωμένοι ήσαν—τρα-βούσαν για τό σπίτι τους, σκυμένοι, ντροπαλοί, σαν να έχάσανε μεγάλη μάχη, μάχη παρατάσεως, νι-κημένοι αυτοί οι διαβασμένοι, οι τεχνίτες, οι πολύεργοι, οι σοφοί και σπουδασμένοι από δυό άγάρη-ματους θαλασσινοús, από δυό «σάπιες φελούχες»!...

'Ενα βράδι όμως—έχει και ή τρά-πουλα της άπιστης της, σαν την θάλασσα—που ήσαν πεισ πολλοί οι θεατοί—γιορτή, Άγίου Δημητρίου ήμέρα—και πειό μεγάλο τό ενδια-φέρον, οι δασκάλοι κερδίσαν.

Και πως:

— Φαλαγγηδόν!

Γιά ένα μόνο νόκτο!...

Οι δυό καπετανοί βγήκαν έκείνο τό βράδυ ζοφεροί από τόν καφενέ, με τά φέσια τους χαμηλωμένα ως τά φρόδια.

Ούτε «γυαλός—γυαλός», ούτε φρα-όκια, ούτε κυνηγι αυτό τό βρά-δι!... Ούτε άγώνες «γαλανές», ούτε τό τραγούδα τό παθητικό, τό

— Αν κρατούσες τό κούτ και βα-ροδές κάτω τό φάνη, τό παιγι-δι δεν τό χάναμε...

ήνιχο που ήταν σαν να χαιδεύονταν κύμα παιχνιδιάρικο σε όμαλη ακρογιαλιά !...

Ο Καπετάν Σκαρμός τραβούσε και ξανατραβούσε το πηγούνι του, και ο Στρατής ο Άλμπουρος, χτυπούσε το χονδρό μπιστούνι του στις πλάκες.

— Μωρέ άκουξ εκεί, να μάς το πάρουνε για ένα πουτόνι !.... Φτιού, ού, ού, ού, ού.

— Να πέσουμε σάν άτζαμήςδες δέω, έτσι, στά ριχιά !

— Δεν είναι για το χάσιμο, μά είναι για τού γιατί να χάσουμε έτσι στο σκαμπίλι. Γιατί ; Ξ, πές μου τó και σύ ; Γιατί ; Κι' από δού παληοδασκάλους.

— Γιατί, ρωτάω, καπετάνιε μου, κι' εγώ. Πώς «φουντάραμε» στην έξρα;

Φτάσαν κοντά στα σπίτια τους, καληνυχτιστήκανε και τρόβηξε καθέννας για τó ίδιό του. Τού Καπετάν Σκαρμού ήταν στον παραπάνω δρόμο.

— Γιατί, μωρέ, γιατί ; Πώς έγεινε !

— Γιατί !

— «Άβαρα», Καπετάν Σκαρμό !

— «Άβαρα», ήπνον άλαφρού !

Πού να κολλήγυ ήπνος στον Καπετάν Σκαρμό.

— Μωρέ γιατί !... Και να τούς πάρουνε έτσι δού δασκάλιο !

Γύριζε και ξαναγύριζε, σε ό στρώμα ζητώντας την αίτια και την άφορμή. Στής δού από τά μεσάνυχτα σηκώθηκε επί τέλους από τó κρεβάτι, και έτσι καθώς ήταν με τά νυχτικά, πέρασε τή βράκα του από την άνάποδο και τρόβηξε κατά τó σπιτί του Καπετάν Στρατί του Άλμπουρου και άρχισε να χτυπά τή πόρτα.

— Ντάπ—ντούπ ! Ντάπ—ντούπ ! Ξ, Καπετάν—Στρατή !...

— Πούδς είναι ;

— Έγώ.

— Πούδς ; Σύ Καπετάν Μαγώλη ;

— Άμ πούδς άλλος !... Σήκη ντε και τώβρα.

— Τί ήρως τέτοιαν ώρα, μωρέ ;

— Τί ; Να σάν βαστούσες τó μικρό τó «κόξι» και βαρούσες κάτω τó φάντε τó σπαθί, δέν θά τó χάναμε, μωρέ, τó παιγγίδι !...

Σταμ. Σταμ.

ΑΝΕΜΩΝΕΣ

Διόλου στήν άνθρωπο δέν υπάρχει άπόλυτη έδούλη και ποτέ δέν είναι κανείς όπως διόλου ειλκινητής, ούτε όλωδς διόλου ακοιποιστος.

Δουμάς

Ή ιδέες τών ανθρώπων, ή συγκεκριμένες αντίληψεις τους, όσα κι' ή άπόλυτες άρχές τους, με μά λέξι ή συνείδηση τους μεταβάλλεται μαζί με τίς συνθήκες τής ζωής, μαζί με τήν κοινωνική ζωή τους.

Καρλ Μάρξ

Είνε κάποιες κακές ιδιότητες τής ψυχής, που μοιάζουνε μεκάποιες άλλες. Ή αθάδεια λ. χ. συγχίζεται συχνά με τó θάρρος. Ή δειλία με τήν ταπεινοφροσύνη. Ή κουταμάρα με τήν κολασύνη.

Α. Λασκαράτος

Έκείνοι που δέν εινε αξίοι για τó πνεύμα τους, εινε όπως εκείνοι που δέν εινε αξίοι για τó πλούσιό τους. Και τών δού ή άναξίοτης συνίσταται στήν κακή μεταχείριση που κάνουν και στά δού.

Α. Λασκαράτος

Τό να σκοπεύη κανείς να γίνη καλύτερος εινε ένα κομμάτι άνεπιστημονικής ήποκροίας, τó να έχη γίνη όμως βαθύτερος εινε τó προνόμιον εκείνων που υπέφεραν.

Τσκαρ Ουάιλδ

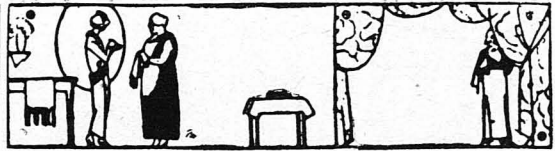
Δις ΡΑΧΕ

ΘΑΥΜΑ! ΚΑΤΑΠΛΗΞΙΣ! ΘΡΙΑΜΒΟΣ!

Στό «ΜΠΟΥΚΕΤΟ» λίαν προσεχώς θ' άφηγηθούν τά συγκινητικώτερα και πλέον χαρακτηριστικά έπεισοδια τής ζωής των οι γνωστότεροι Έλληνες πολιτικοί, δημοσιογράφοι, λόγιοι, ζωγράφοι, γλύπται, ήθοποιοί, καθηγητά τού Πανεπιστημίου, στρατιγγοί, κυρίαί τού κόσμου, φημισήτριαί...

Καθέννας τους και από ένα ή δύο συγκινητικά, τραγικά, παράδοξα, κομμά, άστεια έπεισοδιαί τους.

Οι κ. κ. Παύλος Κοντιουριώτης, Γ. Καφαντάρης, Άδ. Έδτζίνας, Ν. Καλογερόπουλος, Χαρ. Βοζίκης, Λουκ. Κ. Ροθός, Σ. Στάης, Σπ. Πάσης, Σπ. Μερχοτής, Νικ. Ασβίθης, Αλ. Παπαραστασίον, Θ. Σοφούλης, Γ. Παπανδρίου, Στεφ. Σκουλιούδης, Γεωργ. Χατζήδρακης, Καραλίδης, Άντ. Χριστομάνος, Λούδης, Κ. Παλιμάς, Ι. Γρηγόρης, Γ. Δροσίης, Μ. Μαλακίδης, Α. Πορφύρας, Ε. ΐελλικιανής, Ι.ρ. Ξερόπουλος, Δημ. Καμπύρογιους, Σπ. Μελάς, Τιμ. Μωραϊτίνης, Παντ. Χόρπ, Γ. Βλάχος, Γ. Πάπ, Άλέξ. Φιλαδέλφους, Αλμ. Βεάνης, Χριστ. Νέζος, Μήτσος Μυράτ, Δ. Μητρόπουλος, Μαγ. Βαββόγλης, Διον. Λαυράγκας, Ι. Γακωβίδης, Ν. Λύρας, Κ. Μαλλας και αι κ. κ. Μαρίκα Κοτοπούλη, Κική ή Θεοδωρίδου, Άρτεμις Κνυαφάση, και άλλοι και άλλοι θά σάς άφηγηθούν κάτι τó χαρακτηριστικό, τó ενδιαφέρον, τó άμορφο, ένα άνεκδοτό τους, τó πεύο περίφημο...

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΜΑ

Του JOSÉ-MARIA DE HEREDIA

Άδριανόν τά σκούνα δλόχουσα ψηλά στήν κορυφή Τού βράχου τού γρανιτινου που ή δύση τόν φλογίζει. Μακριά, χωρίζεις τόν άφρο τής θάλασσας που άρχίζει, 'Ατέλειωτη κι' άστραφτερη κει που τελειώνει ή γή.

Μπροστά μου πιά έχει άπλωθεί ή νύχτα κ' ή αγή. Τά πουλιά πάγαν. Γύθιος στο σπιτί που κρινίζει 'Ο άντρας. Μόνω, δ' Έσπερινός τά σκότηί τώρα σήζει. Να σμίξει με τού ώκεανού τó βρόντο, τήν όργή.

Και, να ! σάν άπ' τής άβυσσου τά τριόβαθα χυμίοι, 'Απ' τά φαράγγια, άπ' τά βουνά έξορται ή κορυμίοι, Οι άντίλαλοι τών κοπαδιών, που πρόκαμε ή βραδιά.

'Ο όρίζοντας τυλίγεται στα σκότη, κι' ως πεθαίνει 'Ο ήλιος σε μ' άμόσφορη πλούσια και λυπημένη, Τής πορφυρής βεντάγιας του κλει τά χρυσά κλαδιά.

Μετάφρ. Μήτσου Παπανικολάου

Ο ΙΠΠΟΤΗΣ ΠΟΥ ΔΙΑΒΑΙΝΕΙ

Του ΦΙΛΕΑΣ ΛΕΜΠΕΓΚ

Μ' άτρόμητο τριπόδιό, μέσα στο χιόνι, κάτου στον κάμπο δ' ίππότης σκεπτικός με τ' άλογο διαβαίνει, άφύπντος όπισω του, σε δύση φλογισμένη, τόν πτερο τόν άψιδωτόν δίοδρο στο ήνωμά του.

Στό μακρινό παράθρο γυναικειο σήμα γένοι και τήν νυχτή της φαίνεται τó βλέμμα της πώς παίρνει στο μένος, που τού άποσπερνό πολεμιστή τó βήμα, άλαγγινόν άντιλαίλει ώσαν πελόριο κύμα.

Σάν δια έμπρός της χάνονται, τó άνήσοχό της μάτι, ψάχνει να βρη τή ζωγραφιάν άκόμα τή φευγάτη' Ξάφρον μιάς σάλπιγγας κραζιά από μακριά τή φτάνει !

Στό κάδρο της τó άψιδωτό τó κλάμμα τήνε πιάνει, και στο χιονάτο γέροντας λαμπ τής αδελφής της, χυθεί σε όθρως φίλημα τή φλογα τής νυχτής της.

Μετάφρ. Γεωργίου Στρατήγη

ΧΙΟΝΙΣΜΕΝΗ ΝΥΧΤΑ

Του ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ

'Ογκύ ντε Μωπασσαν δέν εινε γνωστός, παρά όδρηνηματογράφος και μυθιστοριογράφος. Έχα έντοταίς έκδόσει κατά τήν νεότητά του και ποιητική συλλογήν, από τήν όποιάν προερχεται και ή κάτωτι μετάφρασις.

'Ασπρος, άκίνητος, δ και πος δ μεγάλο. Ούτ' ένας ήχος ή μυλιά, δη ή ζωή σφυομένη. Μά κάποτε άκούγεται—παράπονο θλιμμένο— μέσα στο δίσος τó ερρημο κάπιο σκυλλί που ουθλάζει.

Τώρα τραγουδια πουθενά και στίχια ξεραμένα, 'Από τή γή άπάνισε τά λούδινα δ χειμώνας και πέγνι στον όρίζοντα τά δλόγυρα τά δέντρα ήνωόνου σά φαντάσματα τούς άσπρους σκελετούς τω.

Γ' όχρό φεγγαρίο είναι πλατύ και φαίνεται πώς τρέχει, λές στο μεγάλο οθρανό, τó ακυθροπό κενώνω' με τó θλιμμένο βλέμμα του τή γή κνιτάζει κάτου και βλέποντας τήν έρημη να μάς άφίση δέλει.

Και πέφτον πάνω μας ψυχρές οι άγίδες που μάς ρίχνει ! Φώτα, θαρρείς, φανταστικά που δλόγυρα τού απέρνει κι' από μακριά φωτίζεται τ' όλόκενο τó χιόνι που δλη τήν πλάση σκέπασε με νεκρικό σεντόν.

Όιμέ, τί νύχτα φοβερή για τά μικρά πουλίκια ! Περνά δ κρός άνεμοι άνώμεσα άπ' τά δέντρα κι' αυτá ζωής θεμεγί φώληα κρυμμένη με σε φύλλα να κοιμηθώνε δέ μωροδν στα παγωμένα πόδια.

Μεξ στα γυμνά ψηλά κλαδιά που τά σκεπάζει ή πύχνη κάθονται κει τρεμουλιτά χωρίς φωλιά κι στέγη. Με τήν άνησυχή ματιά κνιτάζοντας τó χιόνι τή νύχτα που δέν έρχεται ως τήν αγή προεμούνω.

Μετάφρ. Γιώργου Κ.